

Ohrozenia DSP v dôsledku aktuálnych zmien na trhu s drevom

ohrozenia a príležitosti drevospracujúceho priemyslu v SR

ZSD SR
november 2022

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Zväz spracovateľov dreva Slovenskej republiky (ZSD SR) je dobrovoľnou organizáciou zamestnávateľov na úrovni majiteľov – konateľov spoločností. Je riadnym členom Republikovej únie zamestnávateľov (RÚZ). Zväz spracovateľov dreva je aj členom viacerých odborných európskych federácií a konfederácií.

ZSD SR založilo v roku 1997 šesťnásť zakladajúcich spoločností a **združuje viac ako sto členských spoločností**. Všetky súčasné členské spoločnosti ZSD SR sú predstaviteľmi odvetvia spracovania dreva alebo príbuzných odvetví (výrobné alebo obchodné spoločnosti), alebo predstavujú vedecko-výskumný potenciál, svojou činnosťou neznečisťujú životné prostredie a vyvíjajú množstvo exportných aktivít. **V rámci ZSD SR pracuje päť sekcií.**

- **Drevárska sekcia ZSD SR**
- **Nábytkárska sekcia ZSD SR**
- **Sekcia obchodníkov so slovenským nábytkom ZSD SR**
- **Sekcia drevostavieb ZSD SR**
- **Sekcia dodávateľov technológií a materiálov ZSD SR**

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Zväz spracovateľov dreva Slovenskej republiky vznikol v apríli 1997.

Za dvadsaťpäť rokov svojej existencie teda jeho členské spoločnosti:

- spracovali piliarske členské spoločnosti ZSD SR približne 12,5 miliónov m³ piliarskej guľatiny
- vyrobili nábytok za približne trištvrte miliardy EUR
- zariadili – bez preháňania či prílišnej skromnosti – 400 hotelov či penziónov doma i v zahraničí
- predali nábytok do 50 tisíc domácností na Slovensku
- technologicky vybavili – trúfame si povedať – dve tisícky podnikateľských subjektov
- postavili takmer 100 tisíc drevodomov, penziónov, chát či záhradných domčekov doma i v zahraničí
- vyrobili okná i dvere do viac ako 50 tisíc budov

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Koľko predsedov vlád sme „minuli“ – koľko prezidentov ZSD SR sme mali?

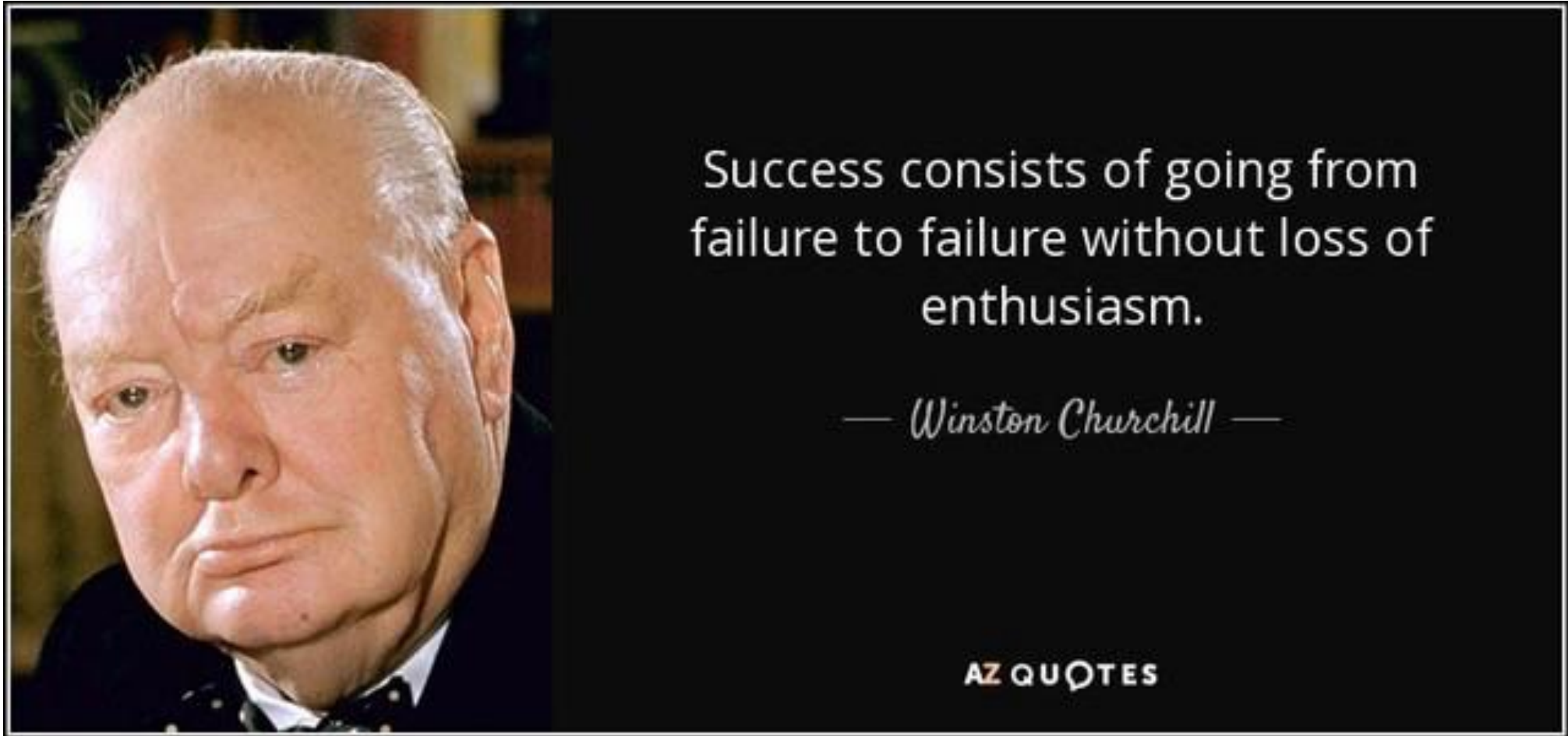
- 10 vlád SR a 7 premiérov, 5 prezidentov SR – 4 prezidenti ZSD SR

Koľko ministrov pôdohospodárstva sme „minuli“

- 10 vlád a 14 MP evtl. MPRV

Koľko ministrov hospodárstva a životného prostredia?

- 10 vlád a 20 MH, 10 vlád a 16 MŽP

Úspech je výsledkom cesty od nezdaru k nezdaru bez straty entuziazmu

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Lesnícko-drevársky sektor na Slovensku :

- ťažba 8 - 9 mil. m³ surového dreva
- domáca spotreba a spracovanie 6,7 mil.m³ surového dreva
- tržby a výnosy viac ako 4 mld. €
- pridaná hodnota 1,2 mld. € ročne
- dane do rozpočtu štátu, vyšších územných celkov, miest a obcí sumu viac ako 370 mil. €
- zamestnáva priamo 50 tis. osôb
- príjem z lesnícko-drevárskeho sektora plyní 69 tis. osobám
- v lesnícko-drevárskom sektore pôsobí okolo 30 tis. subjektov (obchodné spoločností a samostatne zárobkovo činné osoby).

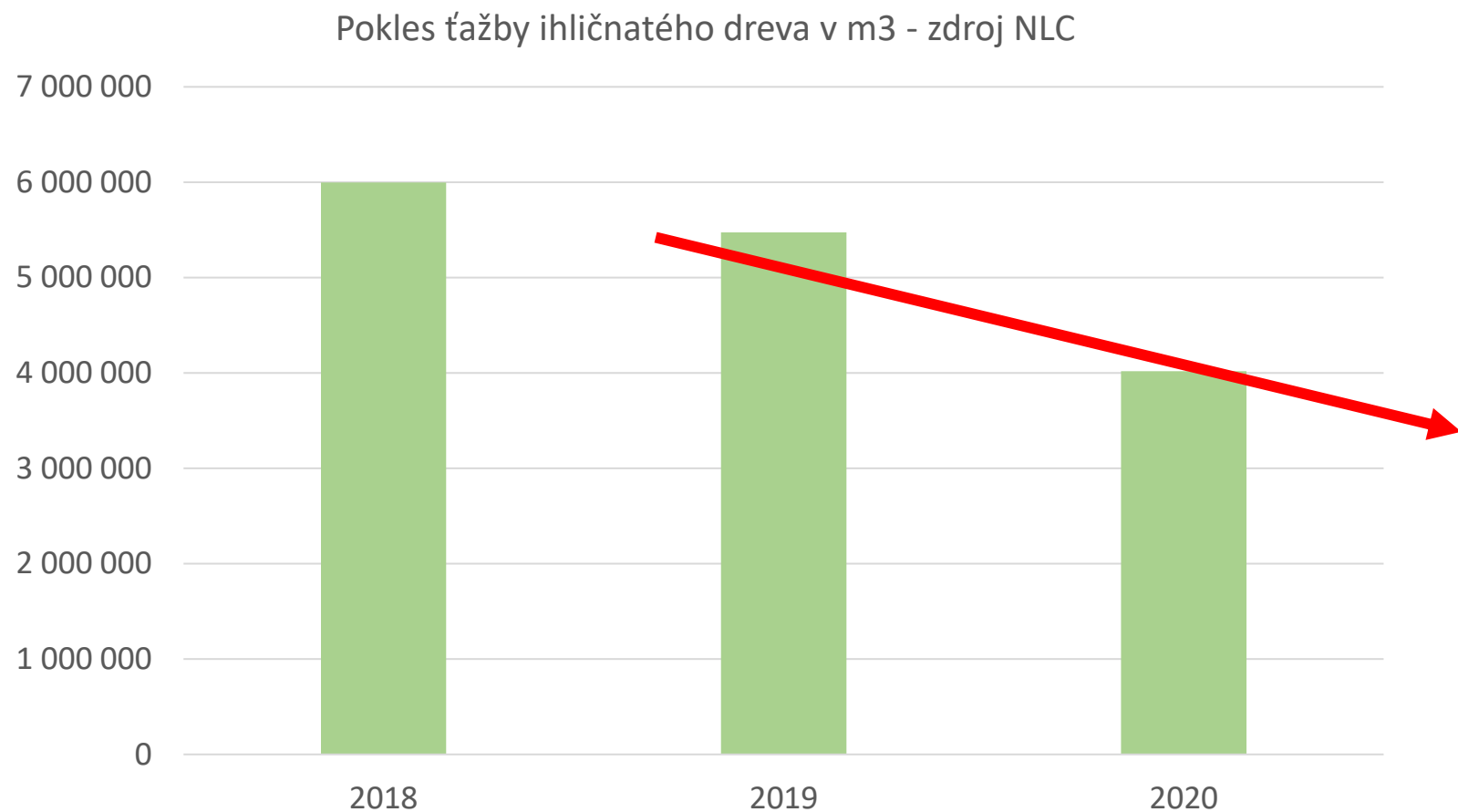
Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Znižovanie ťažieb dreva, t.j. zmenšovanie objemu základnej suroviny pre DSP

- **klimatická zmena (rozpad smrečín v našich zemepisných šírkach, zmena drevinovej skladby v prospech listnatých drevín)**
- **tlak na export surového dreva zo SR do krajín EU, ale aj Ázie a USA, Kanady**
- **Prehnané a často iracionálne ochranárske opatrenia (NATURA 2000, Územia európskeho významu, vtáčie územia, mokrade, rezervácie a pod.)**
- **Zákon o ochrane prírody a krajiny – prechod štátnych lesov v NP pod ŠOP**
- **Tlak na zvyšovanie „bezzásahových zón“ v národných parkoch – pripravovaná zonácia národných parkov**

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

- 2018 – 5 996 674
- 2019 – 5 473 319
- 2020 – 4 015 955
- **2021 – 3 858 200**

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

- Lesnatosť počítaná z výmery lesných pozemkov je **41,3 %** z celkovej výmery SR.
- prevládajú **listnaté dreviny** so zastúpením **64,25 %**.
- Zastúpenie **ihličnatých drevín (35,75 %)** sa znižuje v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch na drevine smrek.
- buk 34,8 %
- smrek 21,5 %
- dub letný a dub zimný 10,4 %
- borovica 6,5 %

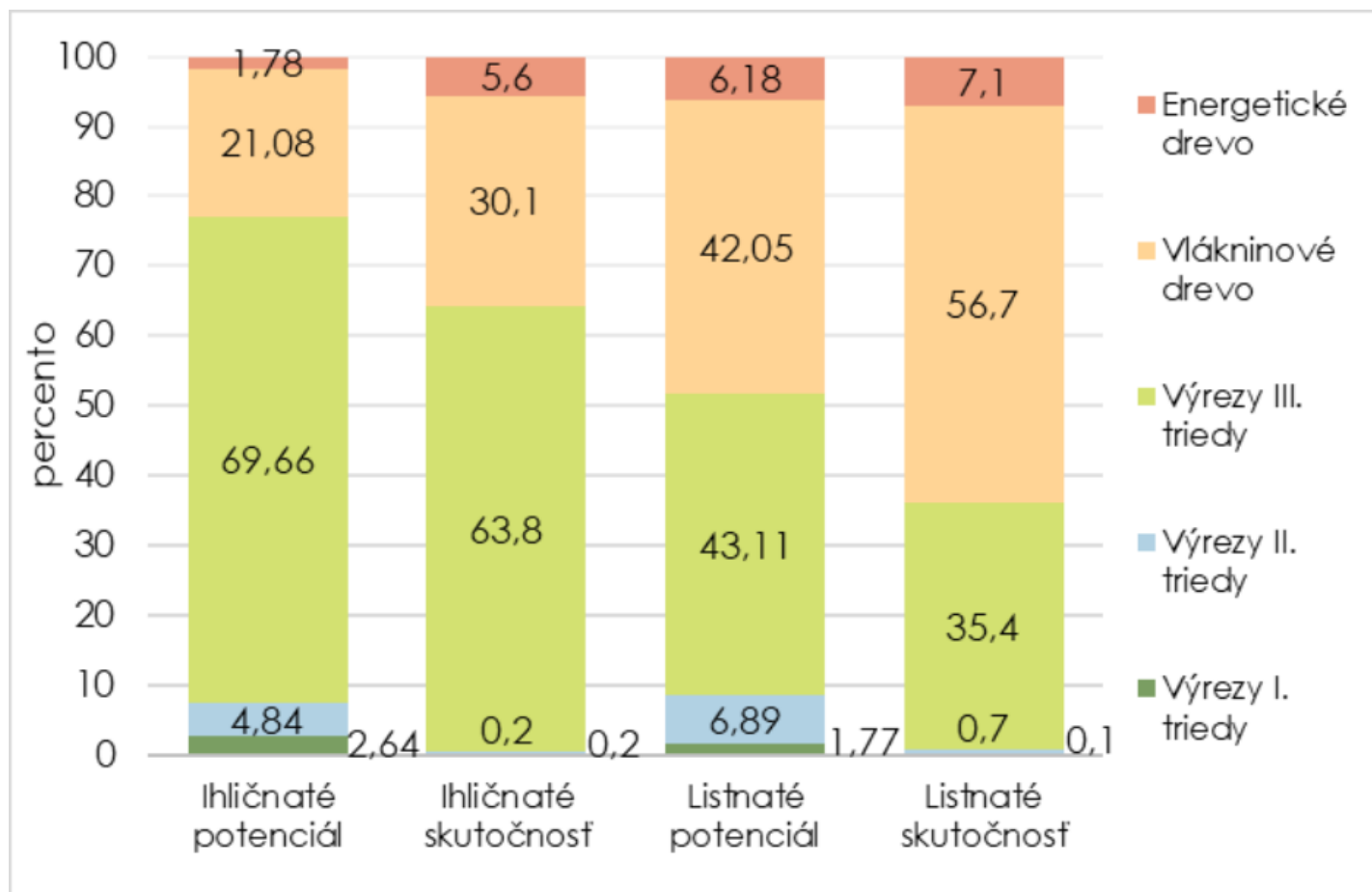
Od roku 1980, v ktorom bolo zastúpenie ihličnatých drevín najvyššie, sa znížilo **zastúpenie SM o 4,9 %**.

Ťažba dreva v roku 2021 bola 7,64 mil. m³, čo bol druhý najnižší objem ťažby (po roku 2020) od roku 2005.

Vykonaná ťažba dreva bola na úrovni **63,7 % celkového bežného prírastku (11,98 mil. m³)**, t. j. objemu dreva, ktorý každoročne v lesoch prirastie.

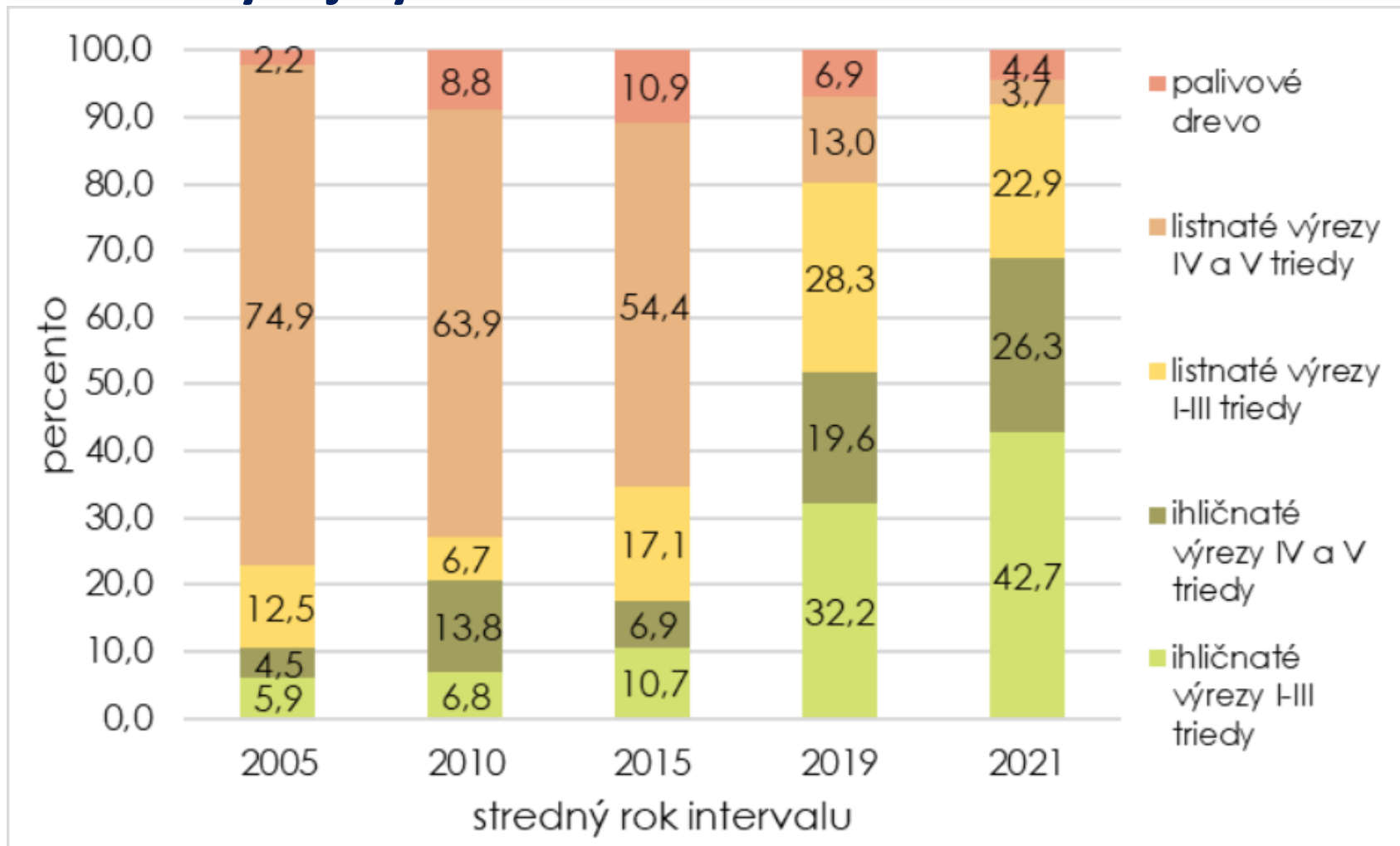
Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Porovnanie celkových dodávok ihličnatého a listnatého dreva podľa sortimentov v štátnom a neštátnom sektore

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Vývoj vývozu sortimentov dreva do zahraničia

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

2021

	vývoz	dovoz	rozdiel
Ihličnaté výrezy I – III:	716 000m ³	1 049 000m ³	+333 000m³
Listnaté výrezy I – III:	2 064 000m ³	2 454 000m ³	+390 000m³

trend vyššieho dovozu ako vývozu badáme aj v roku 2022

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Zásoby dreva v súčasnosti sú **historicky najvyššie**, ich objem však už **kulminuje** a predpokladá sa, že v **nasledujúcich rokoch a desaťročiach sa budú zásoby dreva znižovať** v dôsledku postupnej zmeny vekovej štruktúry a poklesu zastúpenia ihličnatých drevín, ktoré dosahujú vyššiu objemovú produkciu.

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Guľatina 3.A,B,C,D, KH, celoročný priemer:

2018- 75 €/m³ = 100%

2019- 80 €/ m³

2020- 85 €/m³

2021- 110 € /m³

2022- 125 €/m³ = 167%

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Rezivo konštrukčné trieda 1,2 a 3 celoročný priemer:

2018- 165 €/m³ = 100%

2019- 180 €/m³

2020- 190 €/m³

2021- 275 €/m³

2022- 300 €/m³ = 180%

koniec 2022- 200€/m³ = 121%

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Predpoklad 2023

Výrazné ochladenie dopytu po rezive, ktoré už teraz zažívame, súvisí najmä s rastúcimi úrokmi na hypoúveroch a historickou úrovňou inflácie atd... Predpokladá sa **recesia, odberatelia nám avizujú 20 a viac % prepad objednávok v 1.kvartáli 2023**. Problematickou oblasťou ostávajú ceny elektriny, ktoré sa oproti letu skorigovali, no v súčasnosti opäť rastú. Je nemožné zazmluvniť elektrinu s pevnou a prijateľnou cenou, preto sa bude spravidla nakupovať za denné SPOTové ceny , ich vývoj je samozrejme nepredvídateľný.

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Spracovanie 1 m³ surového dreva generuje v drevospracujúcom priemysle

- tržby a výnosy vo výške **443,83 €/m³**
- pridanú hodnotu v priemere vo výške **160,28 €/m³**
- pre štát, vyššie územné celky, mestá a obce **príjem 41,84 €/m³ na daniach**
- sociálne a zdravotné **odvody vo výške 31,34 €/m³**
- to predstavuje **7,38 pracovníka na 1 000 m³ spracovaného surového dreva.**

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

- V sústavách chránených území (národnej sústave a európskej sústave) sa nachádzajú **lesné pozemky s výmerou 1,25 mil. ha, čo je 64,2 % z celkovej výmery lesných porastov v SR.**
- Európska sústava NATURA 2000 pozostáva z dvoch čiastočne sa prekrývajúcich sústav: chránených vtáčích území a území európskeho významu, v ktorých sa nachádza 951 tis. ha porastovej pôdy. **Územia NATURA 2000 tvoria 29,8 % výmery SR, pričom priemer v EÚ je 18,2 %.**
- Veľkoplošné a maloplošné chránené územia národnej sústavy sa nachádzajú na približne **791 tis. ha porastovej pôdy.**
- Európska a národná sústava sa prekrývajú na približne **778 tis. ha porastovej pôdy.**
- Doposiaľ bolo schválených **20 programov** starostlivosti o chránené vtáčie územia
- zvyšných **21 čaká na schválenie.**

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

**Bez dreva to nepôjde –
cesta ZSD SR**

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

- **drevo definovať ako strategickú suroviny a podľa toho sa k nej aj správať (suroviny v nespracovanom stave vyvážajú iba „banánové republiky“) hľadať systémové podporné opatrenia pre zvyšovanie pridanej hodnoty pri spracovaní dreva ako ekonomický a ekologický prínos pre HDP SR v systéme „Používajme viacej dreva – zabráňme klimatickým zmenám“ (Bez dreva to nepôjde)**
- **podporovať spracovanie dreva vo finálnych produktoch a recykláciu dreva, pretože ak drevo evtl. biomasu spálime, dostaneme tzv. finálny status, keď drevo opäť vypustí do ovzdušia CO₂, kým v produktoch i recyklovaných ho stále viaže, ovplyvňovať povedomie verejnosti o praktických výhodách využívania dreva v porovnaní s ostatnými materiálmi.**
- **dôsledne presadzovať účinnú kontrolu pestovania dreva trvalo udržateľným spôsobom a uvádzanie dreva a produktov z neho na trh, cez oficiálne a celosvetovo uznávané certifikačné schémy PEFC a FSC**
- **zmraziť rozširovanie bezzásahových zón v pestovaní a využívaní lesa a jeho produktov**

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Výrobkom s vyššou pridanou hodnotou sa rozumejú

- masívne lepené dosky,
- lepené nosníky a stípy,
- masívne podlahy vrátane príslušenstva,
- drevené konštrukcie,
- stolárske výrobky, najmä okná, dvere, schody,
- finálne interiérové prvky z dreva,
- špeciálne výrobky z dreva, najmä hudobné nástroje, kuchynské náradie, sudy, drevené hračky.

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

- Podiel drevostavieb na slovenskom trhu z roka na rok rastie, v súčasnosti tvoria cca 15% z celkového počtu postavených rodinných domov ročne. Je to mimoriadne populárna forma bývania kvôli nepopierateľne pozitívnym ekologickým vplyvom nielen na zdravie užívateľa, ale aj životné prostredie. Výhodou výstavby drevodomov je rýchlosť, nízka uhlíková stopa a maximálna možná miera tvorby pridanej hodnoty pri spracovaní dreva ako strategickej obnoviteľnej suroviny na Slovensku. Všetky súčasné strategické dokumenty EÚ (Green Deal, EU Forest Strategy 2030 a pod.) odporúčajú používať drevo a materiály z neho vyrobené, ako najlepší akumulátor CO₂, v čo najvyššej miere pri výstavbe obytných budov i nebytových priestorov, resp. výrobných hál a priemyselných objektov.
- V porovnaní s tzv. mokrým procesom výstavby je cena porovnateľných objektov (rodinných domov) postavených na báze dreva približne rovnaká. Drevostavby nestaviame preto, lebo by boli lacnejšie. Drevo je obnoviteľná a ekologicky výhodná surovina, ktorej máme na Slovensku (pri jej efektívnom využití) dostatok.

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Motivačným prvkom pre konečného užívateľa (investora) by mohlo byť cenové zvýhodnenie drevostavieb prostredníctvom vrátenia DPH (celej DPH alebo jej časti) investorovi. Nie zhotoviteľovi.

- Štát by zatriktívnil ekologický spôsob výstavby rodinných domov, čím by sa výrazne priblížil k dosiahnutiu cieľov, stanovených EU v téme boja s klimatickou zmenou (akumulácia CO₂ v dreve). Zvýšila by sa zamestnanosť i pozitívne vplyvy na HDP prostredníctvom vyššej finalizácie dreva.
- Vzhľadom na to, že vrátenie DPH (alebo jej časti) konečnému užívateľovi (investorovi) by bolo viazané na oficiálnu faktúru (zmluvu) od dodávateľa (zhotoviteľa), do značnej miery by sa eliminovala možnosť obchádzania daňových pravidiel a zákonov, čím by sa významne zúžil priestor na pôsobenie tzv. šedej ekonomiky, pretože dodávateľ (zhotoviteľ) stavby by bol motivovaný na „legálnu prácu“ za „legálne papiere“. Malo by to pozitívny vplyv na pôsobenie poctivých a kvalitne pracujúcich zhotoviteľov, čím by sa eliminovalo pôsobenie tzv. „garážových firiem“, ktoré dnes – často – krivia a deformujú trh i kvalitu drevostavieb.

Ohrozenia a príležitosti DSP v SR

Ďakujem za pozornosť

PhDr. Peter Zemaník

prezident ZSD SR

peter.zemanik@zsdsr.sk

1997 – 2022

Zväz spracovateľov dreva Slovenskej republiky
Association of Wood Processing Manufacturers of the Slovak Republic

Člen Európskeho zväzu výrobcov drevostavieb (EFV)

Člen Európskej federácie výrobcov strojov pre spracovanie dreva (EUMABOIS)